

HODOWLA I SPORT

== Dwutygodnik poświęcony zagadnieniom hodowli koni oraz sportów konnych. ==

3 l. kl. gn. **Falada** (Harlekin i Graisse) margr. i A. hr. Wielopolskich, stada J. hr. Czarnieckiego, która w roku zeszłym wygrała nagrody: „Próbną” i „Borowna”, zajmując sumą wygranych drugie miejsce wśród rówieśników.

Rok III.
Nr. 5.

Warszawa.

1 marca
1929 r.

Najpiękniejszy Sport — Kursy Kierowców Samochodowych

H. PRYLIŃSKI

WARSZAWA, ALEJA JEROZOLIMSKA 27.

Szybka i dokładna nauka — Kursy indywidualne
— Osobne komplety dżentelmeńskie — Gwaran-
cja otrzymania prawa jazdy.

=====
Niskie opłaty
=====

Rozerwiesz się

czytając najlepszy polski miesięcznik

NAOKOŁO ŚWIATA

HODOWLA I SPORT

== Dwutygodnik poświęcony zagadnieniom hodowli Koni oraz sportów Konnych ==

Ś. p. Fryderyk Jurjewicz.

Komandor orderu Polonia Restituta, dyrektor Depart. Chowu Koni, przewodniczący Komitetu do Spraw Wyścigowych, członek honorowy i b. długoletni prezes Tow. Zachęty do Hodowli Koni w Polsce, członek honorowy i vice-prezes Tow. Międzynarodowych i Krajowych Zawodów Konnych, vice-prezes Polskiego Związku Jeździeckiego, członek honorowy Tow. wyścigowych: Kujawsko-Mazowieckiego, Grajewskiego, Łódzkiego, Małopolskiego Pomorskiego, Radomskiego, Śląskiego, Kieleckiego i Wielkopolskiego. Po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Św. Sakramentami zmarł dn. 22 lutego 1929 roku.

Omentarny dzwon... otwarty grób... i cicha trumna!.

A naokoło rzesze. Pochylone głowy — bo grzebią doczesne kształty, z których piękna dusza już uleciała w zaświaty.

Czyja?

Fryderyka Jurjewicza

Czy to możliwe? Wierzyć się nie chce!

Tak — to rzeczywistość, straszna prawda, nieubłagany życia kres. Najwyższy Pan w wyrokach Swoich, rozumem ludzkim niepojętych, zabrał Go do chwały Swojej.

Umarł nie człowiek powszedni, lecz mąż dużej miary.

Stojąc w prawdziwej żałobie nad tą trumną każdy chyli czoło i myśli: zamiast takich grzesz pragnieniem jest by częściej się rodził.

Zabrał do grobu z sobą wielką wiedzę, talenty i rzadkie zalety — zostawił po sobie piękną pamięć, niezatarte wspomnienia, z ofiarnej, nadzwyczajnej pracy swojej wielkie ślady wytyczne na przyszłość, powszechny szacunek i serdeczny, szczerzy żal, że nas opuścił.

Niech ukryta w głębi serca gorąca, cicha łza będzie dla Niego pożegnaniem.

Ś. p. Fryderyk Jurjewicz urodził się 13 stycznia 1871 r. w Berszadzie, dobrach rodzinnych na Podolu, na samych krańcach dawnej Wielkiej Rzeczypospolitej. Wykształcenie średnie otrzymał w zaborze austriackim, studia prawne odbył na uniwersytecie odeskim.

Obiawszy następnie wielkie gospodarstwo rolne, zawsze ciągnął do koni, a głównie szlachejnych. To też już jako student był pro honore sekretarzem Odeskiego Towarzystwa Wścigowego, a wkrótce członkiem założycielem nowego i jego viceprezesem.

W pierwszych latach bieżącego stulecia zaczął formować własne stado koni pełnej krwi i stajnię wścigową. Początkowo konie biegały w obcych kolorach, a kiedy stajnia rozwinęła się, ukazały się na torach w Odessie, Petersburgu i Moskwie w 1907 roku w barwach swojego właściciela. W 1911 roku stajnia zadebiutowała w Warszawie i jesienią

tegoż roku złączyła się z nią stajnia A. hr. Wielopolskiego. W 1914 r. zostały również połączone stada.

Z koni stajni F. Jurjewicza i A. hr. Wielopolskiego najwięcej wyróżniły się: Lina (Oaks w Warszawie, nagrody Rittersa i Grünwalda w Petersburgu), Selika (Rzeki Wiśły), Fofor (Jubileuszowa w Warszawie), Nurt (Wielka Odeska nagr.), Liege (Rule-ra, Derby, St. Leger, Porównawcza). Oprócz tych odznaczyły się na torach: Rum, Meteor, Namorob, Caligula, Love Light, Mimoza, Soledad, Flis i inne. Wyróżniające się konie były przeważnie ze stada własnego.

Objawszy po powrocie z ewakuacji kierownicze stanowisko w Min. Rolnictwa w dziedzinie hodowli koni, zapracowany i oddany całkowicie sprawie tak ważnej likwiduje swój udział w stajni wścigowej, a następnie i w stadzie.

Zamiłowany hodowca, wielki znawca i amator koni postanowił swą wiedzę i pracę w całości poświęcić Państwu.

Będąc w 1901 r. członkiem zwyczajnym, w 1906 r. członkiem rzeczywistym, w 1910 r. został wybrany vice-prezesem Warszawskiego Towarzystwa Wścigów Konnych*).

Odrązu na tem stanowisku zalety człowieka niezwyklego dały się odczuć, a na zjazdach w Petersburgu viceprezesów wszystkich towarzystw wścigowych odgrywał główną rolę, ze zdaniem jego najbardziej się liczone, a zawsze miał na myśli rozwój i dobro hodowli koni szlachejnych w t. zw. Królestwie Polskiem.

Wybuchła wojna światowa. Został członkiem Komitetu Obywatelskiego i czy to w Ojczyźnie czy na wygnaniu bardzo czynny brał w nim udział.

Ewakuacja. Z terenu walk i barbarzyństw wojennych trzeba było usunąć materiał zarodowy koni szlachejnych w głąb Rosji. Więc stada i stajnie powędrowały na wygnanie bez środków do życia.

Stworzył te środki Fryderyk Jurjewicz.

Po skończonych latem 1915 r. wyścigach w Petersburgu dwa pociągi inielatwo wtedy było na-

* Według rosyjskich praw prezesami mogły być, albo przedstawiciel najwyższej władzy w danym mieście, albo wielki książę.

wet wagon dostać przewiozły konie nasze do Odessy. Tutaj wegetujące towarzystwa: wyscigowe i kłusackie oddały się pod opiekę F. Jurjewicza.

Wścigi konne i biegi kłusackie odbywały się pod egidą Warszawskiego Towarzystwa, a ster silnie w swoim ręku dzierzył szanowany i kochany przez wszystkich F. Jurjewicz, bacząc usilnie, żeby się trzymał na wygnaniu razem.

W 1916 r. powędrowaliśmy jeszcze ostatni raz po nagrody i pieniądze do Peterburga, a ztamtąd z powrotem do Odessy.

W początkach 1917 roku wybuchła tak zw. wielka rosyjska rewolucja. Przychodzi wiadomość, że wścigi, jedyny środek utrzymania ewakuowanych koni i ludzi będą skasowane i że nawet Główny Zarząd Stadnin Państwowych pogodził się z tą myślą. Wieść straszna i hijobowa. Fr. Jurjewicz jednak nie opuszcza rąk, udaje się do Peterburga, przekonywa rewolucyjnych ministrów, że wścigi są koniecznością państwową i wraca nie tylko z wiadomością, że będą, lecz i z pieniędzem subsyduum na dalsze ich prowadzenie.

Przyszły czas bolszewizmu. Naturalnie chcą zabrać polskie konie. Prezes z zaparciem się siebie, nadzwyczajną umiejętnością, różnymi sposobami i środkami, o których trzeba było pisać, wydostaje papiery, że koni tych zabierać nie wolno. Papiery te wydawane były w ten sposób, że w pełenta wycelowany był karabin „towaryszcza” i rewolwer marynarza, a z zamkniętego pokoju obok dochodziły strzały i jęki mordowanych ludzi. I to nie zraziło dzielnego człowieka. Osobiście sprowadził do Odessy z odległego o kilkadziesiąt kilometrów Altestowa, punktu urzędzonego przezeń, wszystkie uratowane stadne konie i młodzi, które nazajutrz miały być rozłosowane między okolicznych włóścian.

Wścigi odbywały się dalej i wbrew rozporządzeniom z totalizatorem, z którego odsetki były jedynym środkiem utrzymania ewakuowanych koni. Prawa wówczas nie było żadnego, a nieodżałowanej pamięci prezes, jak jasnowidz, zapowiedział już w pierwszych dniach rewolucji co dalej będzie.

Były i szarżę żokiei na zabraniający dalszych wścigów tłum chciwych łutych zarobków wędrowców na dachach wagonów, było wyrzucanie ich z toru prawie na rękach za daleką bramę, spaliły się trybuny lecz je zaraz odbudowano. A wszędzie na czele jedna głowa i jeden głos!

Kiedy próby stworzenia sowietu na torze zaczęły przybierać prawie realne kształty, ś. p. F. Jurjewicz zwołał wszystkich, zarówno polaków jak i rosjan, mówił półtorę godziny, a potem zniesiono go na rękach wśród niemilkających na jego cześć okrzyków. Nawet garsteczka nieprzejednanych na jego widok chyliła głowy.

Zaczęły się zmieniać rządy jak w kalejdoskopie: ukraińskie, bolszewickie, niemieckie, austrijackie, petlurowskie „dohrowolców” rosyjskich i nareszcie

francuskie; to wszystko w przeciągu niespełna dwóch lat i przed wszystkimi trzeba się było bronić. Obrońca cała spoczywała na barkach Fr. Jurjewicza.

Przychodzą nakrytyczniejsze chwile. Konie zjadają drewniane ściany, marynarze z francuskiego drednouta jedzą po mieście z wielkimi czerwonymi kokardami, wykrzykując niestworzone rzeczy, za miastem żołnierz francuski spotyka dążących do stajen, odległych o kilka kilometrów, pytaniem „bolszewist — moi aussi”. I naraz po ogłoszeniu poprzedniego dnia, że niema żadnego niebezpieczeństwa — urzędowe słowo — ewakuacja.

Za cztery dni miały się odbyć wścigi.

Prezes w jeden dzień organizuje pochód, który przylącza się do 4-ej wówczas dywizji generała Żeligowskiego, zostającej aż do Czerniowic pod rozkazami francuskiego dowództwa.

Ponieważ trzeba było stosować się do ruchów wojsk, wędrowka do rodzinnego kraju trwała prawie trzy miesiące.

6 kwietnia przy odgłosie kanonady w mieście i porcie, w ogniu palących się hangarów, stopową drogą, usianą dopalającymi się samochodami i szkieletami końskimi, wyszło z Odessy 252 konie pełnej krwi (oprócz taborynych) dosiadane, lub prowadzone obok tamtych. Nikt nie zaprzeczy, że była to swego rodzaju odyssea, ale trzeba ją było przeżyć nie zważając na wszystkie trudności, w warunkach ciężkich, bo na przypządkę, a na wojnie — to jak na wojnie. Ludzie i konie nauczyli się karkołomnych sztuk, przeżywając nawpół rozebrane mosty dniestrzeńskie na limanach, zrozumieli, że można czasem i parę dni suszyć, że trzeba patrzeć jutra nie tracąc nadziei i że tylko mocna kierownicza ręka może wybacwić i doprowadzić do celu. Była nią ręka Fryderyka Jurjewicza.

28 czerwca uratowane konie były w Warszawie.

Dzięki swojej niestrudzonej energii, pomimo ciężkich warunków Fr. Jurjewicz w dwa miesiące potem wznawia wścigi w kraju.

Po powrocie do ojczyzny zmarły prezes (w 1923 r. rzekł się tej godności, nie przestając służyć Towarzystwu radą i opieką) obejmuje kierownictwo zarządu stadnin państwowych i podejmuje pracę znacznie większą i nieocenioną.

Zjedyniwa uznanie wszystkich i aprobatę, organizuje jedną za drugą komisję po zakup za granicą koni, urządza wścigi najpierw w Warszawie, a stopniowo na 16-tu innych torach, formuje Stada i Stadniny Państwowe doskonale zagospodarowane, w trudnych warunkach opracowuje statut regulujący sprawy wścigowe i hodowlane, wydaje Księgi Stadne, zawsze i wszystkim służy dobrą radą.

Jak wielkie zasługi położył dla sprawy Państwowej, świadczy order komandorski Polonia Restituta, wieniec o barwach narodowych z napisem: Obywatelowi dobrze zasłużonemu, mowa p. ministra Rolnictwa nad grobem i te tłumne rzese oddające na pogrzebie hołd zmarłemu.

Obywatelowi dobrze zasłużonemu.

Mowa Ministra Rolnictwa nad grobem ś. p. Fryderyka Jurjewicza.

Nad grobem ś. p. dyr. Dep. Chowu Koni Fr. Jurjewicza, minister rolnictwa p. Niezabytowski, wygłosił dn. 25 b. m. następujące przemówienie:

„Bolesną, niepowetowaną ponieśliśmy stratę. Odszedł od nas człowiek wielkiej miary, człowiek w całym swym życiu poświęcony służeniu ukochanym przez siebie ideałom, realizujący te ideały z niestrudzoną ofiarną pracą i szlachetnym podniosłym wysiłkiem swej wiecznie żywej, nigdy nieśląbnącej energii. Jak doniosła była ta praca, jak wielkimi — osiągnięte przezeń wyniki, wiemy to już dziś, a każdy dalszy dzień, odkąd Go wśród nas zabrakło, coraz dobitniej przekonywać nas o tem będzie. Nie jest jednak zamierzeniem mojem szczególnie omawiać całą życiową pracę ś. p. Fryderyka Jurjewicza. Niewątpliwie uczynił to inni. Ja natomiast w imieniu państwa, któremu ś. p. Fryderyk Jurjewicz złożył ofiarnie ciężką i owocną pracę ostatnich lat swego życia, pragnę podkreślić i niezapomniany jego udział w tworzeniu odradzającej się państwowości naszej. Wskreszenie Państwa Polskiego zastało ś. p. Fryderyka Jurjewicza w Odesie, gdzie pod Jego zasządem i opieką pozostawały konie pełnej krwi, ewakuowane w r. 1915 z Królestwa Polskiego na rozkaz ówczesnych władz rosyjskich. Fakt powstania Państwa Polskiego budził w Nim odrazu myśl oddania tego materiału hodowlanego końskiego, który pod Jego pieczęą pozostawał — Państwu Polskiemu. I oto w r. 1919, w pierwszych dniach kwietnia ś. p. Fryderyk Jurjewicz przyłączył się do wojsk polskich generała Żeligowskiego i

wraz z temi wojskami, konno, na czele 250 koni szlachetnej krwi, odbywa niezapomniany raid z Odesy do Warszawy, ostrzeliwany po drodze przez wojska ukraińskie, przewycieżając na każdym kroku niesłychane trudności przy zdobywaniu żywności dla koni w kraju całkowicie spustoszonem przez wojnę. Przybywszy zaś do Warszawy, oddaje sprowadzone konie Państwu, jako zaczątek, na którym, w przyszłości miała się oprzeć hodowla koni pełnej krwi w Polsce. Niezwłocznie po przybyciu obejmuje ś. p. Fryderyk Jurjewicz stanowisko kierownika w dziedzinie hodowli koni w Ministerstwie Rolnictwa i od tego czasu w niestrudzonej, twórczej pracy, stwarza podwaliny hodowli koni w Rzeczypospolitej Polskiej. Odnawia on istniejące dawniej zakłady chowu koni, tworzy nowe zakłady, opracowuje szereg przepisów, regulujących sprawy hodowli koni w Państwie, tak, że w chwili gdy schodzi do grobu, cała ołbrzymia dziedzina pracy w zakresie hodowli konia szlachetnego w Polsce w zasadniczych zřebach jest zorganizowana. Zadaniem jego następców i nas wszystkich, którzyśmy w pracy tej udział brali, będzie jedynie strzec osiągniętego przezeń dorobku i rozwijać go. Wielkim szczęściem, które niezawsze udziałem naszym się staje, jest spełnić do końca zadanie, jakie postanowiliśmy sobie w życiu. Ś. p. Fryderyk Jurjewicz mocą swego ducha cel ten osiąga i dlatego też, żegnając naszego nieodżałowanego kolegę — przyjaciela, jako minister rolnictwa, jako przedstawiciela państwa, stwierdzić muszę, że ś. p. Fryderyk Jurjewicz dobrze się zasłużył Ojczyźnie.

Powrót polskich koni z Odesy do Warszawy dnia 28 czerwca 1919 r. pod przewodnictwem Fr. Jurjewicza.

Wścigi konne w Polsce i w innych krajach Europy.

Referat wygłoszony przez przewodn. Komitetu do Spraw Wścigowych Fryderyka Jurjewicza na tegorocznym zebraniu.

W 1928 roku odbywały się publiczne próby koni na siedemnastu torach.

Dni wścigowych było 206, z których 86 w Warszawie i 120 na torach prowincjonalnych, gonitw rozegrano 1,403, w Warszawie 646 i na prowincji 704 i 53 dla koni arabskich, startów było 6,206, w Warszawie 3,312, na prowincji 2,894 i 248 koni arabskich; koni biegało 740 w tem 43 arabskich, nagród i premjów wypłacono 3,698,152 złotych, w Warszawie 2,686,546 i 1,011,606 na prowincji.

Od 1925 roku, to jest od uchwalenia i wprowadzenia w życie Ustawy o Wścigach Konnych, rozwój publicznych prób koni wyraża się następującami liczbami.

Ilość dni wścigowych wynosiła:

w 1925 roku	— 90,	Warszawa	— 65,	prowincja	— 25
w 1926 „	— 148,	„	— 83,	„	— 65
w 1927 „	— 184,	„	— 84,	„	— 100
w 1928 „	— 206,	„	— 86,	„	— 120

Ilość dni przeto zwiększyła się o 108%, w Warszawie o 32% i na prowincji o 380%.

Ilość gonitw wynosiła:

w 1925 roku	— 689,	Warszawa	— 487,	prowincja	— 202
w 1926 „	— 971,	„	— 605,	„	— 366
w 1927 „	— 1260,	„	— 629,	„	— 631
w 1928 „	— 1403,	„	— 646,	„	— 757

Ilość gonitw przeto wzrosła o 104%, w Warszawie o 33% i na prowincji o 275%.

Ilość startów wynosiła:

w 1925 r.	— 3132,	Warszawa	— 2571,	prowincja	— 561
w 1926 „	— 4804,	„	— 3072,	„	— 1732
w 1927 „	— 5991,	„	— 3303,	„	— 2688
w 1928 „	— 6206,	„	— 3312,	„	— 2894

Ilość startów przeto wzrosła o 98%, w Warszawie o 28% i na prowincji o 416%.

Nagród i premjów wypłacono:

w 1925 r.	— 1,220,870,	Warszawa	— 1,109,613,	prowincja	— 111,257
w 1926 „	— 1,759,768,	„	— 1,414,396,	„	— 345,372
w 1927 „	— 2,709,447,	„	— 1,077,170,	„	— 631,277
w 1928 „	— 3,698,152,	„	— 2,686,546,	„	— 1,011,606

Suma przeto nagród i premjów wzrosła o 208%, w Warszawie o 142%, i na prowincji o 809%.

Zestawienie tych liczb potwierdza dalszy rozwój prób wścigowych. Potwierdza również bardzo wymownie, że Polska Ustawa o Wścigach Konnych jest celowa i dobra, skoro kilkoletnie jej stosowanie daje co roku dodatnie wyniki.

Analizując bliżej przytoczone wyżej liczby widzimy, że stałe z roku na rok coraz to większa i wydawniejsza odgrywają rolę tory prowincjonalne w stosunku do stołecznego i suma nagród na torach prowincjonalnych, która w 1925 roku wynosi-

ła zaledwie 9% ogólnej kwoty, wynosi w 1928 roku już przeszło 27%, — podobnie średnia wartość nagrody wzrosła na torach prowincjonalnych wydatnie jak w Warszawie, a jeszcze bardziej wzrosł na korzyść prowincji stosunek liczby gonitw i startów.

Wszystkie powyższe okoliczności stwierdzają, że tory prowincjonalne coraz to skuteczniej przyczyniają się do rozwoju kulturalnej hodowli koni, oraz dowodzą, że stosowane metody są rzeczywiście dobre i celowe.

Porównajmy warunki materialne naszych prób wścigowych z zagranicą.

W Anglii za ostatnie cztery lata (1925—1928) biegało corocznie 7,317 koni, suma nagród wynosiła 47,709,873 złotych, suma meldunków do nagród 26,329,767 złotych, gonitw było 4,400, roczny koszt utrzymania jednego konia w treningu wynosił według ankiety Lorda Derby 28,276 złotych.

We Francji biegało 5,020 koni suma nagród wynosiła 26,800,043 złotych, suma meldunków do nagród 3,785,819 złotych, gonitw było 5,311, roczny koszt utrzymania jednego konia w treningu wynosił 7,830 złotych.

W Niemczech biegało koni 2,351, suma nagród wynosiła — 20,519,623 złotych, suma meldunków do nagród 3,551,474 złotych, gonitw było 2,442, roczny koszt utrzymania jednego konia w treningu wynosił 15,120 złotych.

Z cyfr tych widzimy, że średnia kwota nagród na konia wynosiła:

w Anglii	— 6,520 złotych
we Francji	— 5,235 „
w Niemczech	— 8,728 „
w Polsce	— 4,848 „

że średnio każdy koń opłacał meldunków:

w Anglii	— 3,598 złotych (56%)
we Francji	— 754 „ (14%)
w Niemczech	— 1,511 „ (17%)
w Polsce	— 162 „ (3%)

W Anglii rzeczywista kwota nagród na konia wynosiła po odciążeniu opłat za meldunki 2,922 złotych, we Francji 4,581 złotych, w Niemczech 7,214 złotych i w Polsce 4,686 złotych.

W tym stanie rzeczy zdawałoby się, że warunki materialne właścicieli koni w Anglii są niemiernie ciężkie. W rzeczywistości jednak tak nie jest. Anglia eksportuje co roku zagranicę 1,800—2,000 koni pełnej krwi za cenę przeszło 1,200,000 funtów (52,200,000 złotych) i sumę tę, jako nie pochodzącą ani od hodowców, ani od konsumentów

angielskich, można uważać jako premja dodane do nagród, które zasilają kieszenie właścicieli koni.

Zastanawiając się nad konstrukcją programów wyścigowych widzimy, że programy angielskie są zbudowane typowo wyłącznie na klasę. Programy te zawierają propozycje dwóch tylko typów: nagrody klasyczne i nagrody pocieszenia, ostatnie składające się prawie wyłącznie z nagród sprzedażnych i handicapów, rozgrywanych przeważnie na bardzo krótkich dystansach i z bardzo skromnymi nagrodami pieniężnymi.

Natomiast nagrody klasyczne są uposażone bardzo hojnie i zawierają bardzo rozległą gamę stopniowych prób, dającą możność szybkiego i nieomylnego określenia klasy konia.

Wielka bardzo ilość wyścigów dla koni dwuletnich stanowi pierwsze stadium prób, które już eliminują z torów znaczną ilość, mniejszej części czwartą część koni; niezmiernie surowe próby dla koni trzyletnich decydujące o klasie i stosunkowo mało prób dla koni starszych, próby te bowiem są raczej dowodem siły i zdrowia niż klasy. — Ciężar ich przetrzuceny jest przeważnie na wyścigi przeszkodowe.

Hodowla angielska koni pełnej krwi ma na widoku wyłącznie klasę i eksport i w tym celu są skonstruowane angielskie programy, pozostające bez zmiany od 150 lat.

Koniem pełnej krwi, jako reproduktorem do krzyżowań, lub produkcji konia wojskowego, anglicy się specjalnie nie interesują.

Inaczej zupełnie przedstawia się rzecz we Francji. Jako klasa i jako materiał regeneracyjny nie mogą konie francuskie współzawodniczyć z końmi angielskimi. Poważnym natomiast zagadnieniem jest dla Francji sprawa koni pół krwi i koni dla potrzeb armji.

To też programy wyścigowe francuskie są skonstruowane zupełnie inaczej niż angielskie i zawierają trzy rodzaje prób. Próby klasyczne dla kontynuowania i regeneracji rasy; próby na siłę, zdrowie i odporność, selekcyonujące ogiery przeznaczone dla produkcji konia wojskowego i krzyżowań oraz nagrody pocieszenia. Selekcja i eliminowanie koni odbywa się dopiero na podstawie prób trzyletnich, a nawet czteroletnich; próby same odbywają się przeważnie na dłuższych niż w Anglii dystansach.

Programy wyścigowe niemieckie nie mają żadnej widocznej przewodniej myśli hodowlanej. Są one zupełnie chaotyczne i dają zbyt wyraźnie do zbierania jaknajwiększych pól w gonitwach, oraz do jaknajdłuższego wyzyskania koni na torach. Są

więc w zasadniczej sprzeczności z celem prób wyścigowych.

Nasze programy powinny dążyć do celu przyniesienia stałej i bezpośredniej korzyści hodowli krajowej w tych dziedzinach, których ona najbardziej potrzebuje.

A więc programy te powinny mieć na widoku przedewszystkiem:

- wydatne zwiększenie ilościowe koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej w Polsce,
- dostarczanie potrzebnej ilości ogierów dla produkcji konia wojskowego i do krzyżowań.

Kwestja klasy w sensie regeneratora rasy będzie na czasie dopiero po całkowitem zadośćuczynieniu pierwszym dwóm postulatom.

Powracając do stosunków pieniężnych i zwążywszy, że koszta utrzymania są u nas o wiele niższe, widzimy, że warunki materialne gonitw są u nas stosunkowo lepsze jak na zachodzie, i że przy pewnym wysiłku mogą dać może nawet całkowite pokrycie kosztów utrzymania.

Według danych, posiadanych przez Ministerstwo Rolnictwa, suma nagród i premjów zostanie w sezonach 1929 roku znowu znacznie podwyższona, przyczem zostanie to urzeczywistnione prawie wyłącznie przez powiększenie nagród, nie zaś przez zwiększenie ich liczby.

Preliminowane na nagrody i premja w 1929 roku sumy wynoszą około 5,000,000 zł., z których 3,600,000 w Warszawie i 1,400,000 na prowincji.

Trzyletnie doświadczenie, prowadzone w warunkach równorzędnych dla wszystkich Towarzystw, daje możność zdać sobie sprawę z ich działalności i na podstawie uzyskanych wyników osądzić czy działalność ta i stosowane metody są celowe.

Najbardziej miarodajnym czynnikiem będzie tu frekwencja koni, to jest liczba startów w stosunku do ilości gonitw.

Stosując ten wskaźnik możemy też podzielić Towarzystwa na dwie grupy.

Pierwsza grupa to te Towarzystwa, w których stan rzeczy pozostaje na tym samym pomysłnym i dobrym poziomie stałego rozwoju (Łódź, Piotrków, Tarnowskie-Góry, Poznań, Bydgoszcz, Ciecchocinek, Lwów, Radom, Kielce, Łuck, Baranowice, Wilno), z pośród których niektóre, a mianowicie Tarnowskie Góry, Bydgoszcz, Lwów, Piotrków i Kielce, wobec osiągniętych wybitnie pomysłnych wyników, możnaby wydzielić w osobną nawet grupę.

Druga grupa, to Towarzystwa, które bardzo widocznie i znacznie się cofnęły.

Są to przedewszystkiem: Towarzystwo Lubelskie, w którym frekwencja koni zmniejszyła się o 60% (wskaźnik 6,55 spadł na 2,65), następnie Przemysł, gdzie frekwencja zmniejszyła się o 51% (wskaźnik 5,24 spadł na 2,55), Grudziądz, gdzie frekwencja zmniejszyła się o 39% (wskaźnik 5,42 spadł na 3,33) i Grajewo, gdzie frekwencja zmniejszyła się o 34% (wskaźnik 3,62 spadł na 2,28).

Przyczynę tego należy przypisać wyłącznie nieodpowiednio zbudowanym programom gonitw wymienionych Towarzystw.

Programy te mają wybitnie typowy charakter ciasnych ograniczeń, przestrzegania lokalnych interesów, uniemożliwiających szersze współzawodnictwo.

Program taki byłby możliwym, gdyby opierał się na szeroko rozwiniętej miejscowej hodowli i równocześnie zaspakajał swem bogactwem wszelkie materialne potrzeby tej hodowli. Tak jednak nie jest i w rezultacie programy te usuwają normalne współzawodnictwo, nie rozwijając miejscowej hodowli.

Należy mieć na uwadze, że próby wyścigowe mają na celu ogólnopństwowe zadania i interesy i że lokalne potrzeby mogą być uwzględnione tylko o tyle, o ile nie są z ogólnopństwowymi w sprzeczności.

Koniecznym jest, aby wymienione Towarzystwa poddały ścisłej rewizji i rzeczowej krytyce swoje programy i metody działalności.

Z ogólnych uwag, które się jeszcze nasuwają, należałoby wprowadzić jako zasadę:

- a) że wyścigi z płotami mogą się odbywać tylko na dystansach nie krótszych od 2,400 mtr.,
- b) że wyścigi z przeszkodami mogą się odbywać tylko na dystansach nie krótszych od 3,000 mtr.
- c) że począwszy od 1-go lipca konie trzyletnie winne być dopuszczone do wyścigów płotowych.

W gonitwach loteryjnych, urządzanych na wielu torach prowincjonalnych, należałoby zmienić nazwy tytułowe na: „Loteryjne-sprzedazne”

Warunki nagród winny być określane tak ściśle i wyraźnie, by nie wzbudzały wątpliwości i nie wymagały komentarzy i wyjaśnień.

Wreszcie koniecznym jest ściśle i bezwzględnie stosowanie się do Ustawy o Wyścigach Konnych i Prawideł wyścigowych, co po trzyletniej praktyce winno być bez żadnych wyjątków przestrzegane.

Ubiegły 1928 rok był drugim rokiem gonitw dla koni arabskich w Polsce.

W dziedzinie tej nie możemy liczyć od razu w pierwszych latach na tak szybki rozwój, jak w dziale koni pełnej krwi. Niepokonaną przeszkodą stanowi tu brak ilościowego kontyngentu, zniszczonego burzą wojenną i bezmyślnem, dzielnym niszczeniem rewolucji.

Tembardziej przeto należy podkreślić znaczny postęp, osiągnięty w wyjątkowo trudnych warunkach.

W liczbach przedstawiają się wyniki wyścigów dla koni arabskich w 1927 i 1928 roku jak następuje:

Nagrody i premja	— 1927 —	47,542 zł.
	— 1928 —	113,652 „
Ilość koni	— 1927 —	34
	— 1928 —	43
Ilość gonitw	— 1927 —	37
	— 1928 —	63
Ilość startów	— 1927 —	143
	— 1928 —	248

Wyniki te są bardzo dodatnie i dają prawo oczekiwać, że ten dział hodowli, rokujący w przeszłości bardzo poważne korzyści, nie tylko hodowlane, lecz i eksportowe, będzie się stale rozwijał.

W roku 1929 suma nagród i premjów dla koni arabskich będzie podwojona co da możność znacznego podwyższenia wartości nagród.

Wzuletanie doświadczenie daje już pewne wskazówki, które ułatwiają konstrukcję programu, jaki oczywiście nie może być oparty wyłącznie na wzorach programów dla koni pełnej krwi.

Ministerstwo Rolnictwa jest zdania, że próby wyścigowe koni arabskich powinny najdotadniej wpływać na pomyślnie rozwiązanie zagadnień i trudności połączonych z rozwojem tej hodowli.

Jan Łaskiewicz.

Nasze reproduktory i dobór klaczy do nich.

(Ciąg dalszy).

Omawiając ogiery państwowe nie poświęciliśmy dotychczas miejsca na rozpatrzenie szans jednego z nich, zasługującego bezwzględnie na uwagę: jest nim ur. 1912 r. w stadzie ks. ks. Lubomirskich kasztanowaty

O S Z C Z E P.

który nas interesuje, jako próba kultywowania w kraju miejscowych rodów męskich.

Próby takie zasługują na drobiazgowo oświetlenie w osobnym studjum, tutaj zaś, aby nie odbiegać od naszego właściwego tematu, ujmijmy je w kilku słowach.

Importowany w łonie matki z Anglii, urodzony w r. 1884 w stadzie Ludwika hr. Krasńskiego gniady *Ruler*, pomimo okresu świetności jako ojciec biegającego na torach przychowku nie pozostał, niestety, trwałego śladu w hodowli, jako założyciel rodu, aczkolwiek reprezentował ród męski podówczas znakomity: ród Isonomy'ego.

Liczni synowie jego nie zdołali odznaczyć się w stadzie, a nawet córki Rulera, które początkowo apoteozowano, straciły wkrótce trochę na wartości.

Reszty dokonała zawierucha wojenna i dziś imię Rulera w rodowodach polskich klaczy spotyka się nad wyraz rzadko.

Za lat kilka stanie się białym krukiem...

Importowany z Anglii w łonie matki o 14 lat później przez ks. ks. Lubomirskich, ur. 1896 r. gniady *Sac-a-papier*, nieduży, szlachetnością oraz suchością przypominający typ arabski, może się powołać na niemałe sukcesy (na torach krajowych i zagranicznych), jako ojciec biegającego przychowku.

O ile zaś chodzi o sukcesy hodowlane — jest rzeczą zastanawiającą, jak mało córek *Sac-a-papier'a* posiada Polska. Nas interesuje tutaj kwestja rodów męskich, więc pod tym względem uwaga hodowców zwrócona była na klasowych synów *Sac-a-papier'a*, a przedewszystkiem: *Intryganta* (1905), *Księcia Pana* (1907), *Kartacza* (1907), *Mości Księcia* (1910) i *Oszczepa* (1912). Niektóre z tych ogierów wstąpiły się zwycięstwami w Peszcie, Wiedniu, a nawet w Baden Baden, gdzie mierzyły się mogły nietylko z pierwszą klasą niemiecko-austracko-węgierską, lecz nawet z dobrą drugą francuską.

W hodowli, niestety, z różnych powodów za-

wiodły, a wraz z zejściem z areny w roku zeszłym czołowego *Mości Księcia* (dał *Witezia*, a ten *Ferganę* oraz szereg klasowych klaczy) szanse kontynuowania nadal męskiej linii *Sac-a-papier'a* zmalały niepomierne.

Jeżeli linja ta, jako ród męski, miała trwać nadal — kto, jak kto, ale powołanym do tego zdawał się być *Mości Książę*

i klasą i *exterieur'em* i rodowodem (wnuk *Tempête*)...

Lecz, niestety, los nie okazał się dla nas tak łaskawym, jak dla naszego sąsiada niemieckiego, gdzie stanowi cała falanga krajowych dobrych reproduktorów!

Z wyżej przytoczonych ogierów po *Sac'u* pozostał nam jeden tylko *Oszczep*, którym się obecnie zajmujemy.

kaszt. *Oszczep*.

gn. <i>Cross Patty</i>		gn. <i>Sac-a-papier</i>	
<i>Patroness</i>	<i>Bend'Or</i> kaszt.	kaszt. <i>First Flight</i>	<i>Salisbury</i> gn.
<i>Patroness</i> po <i>Prore Mia</i>	<i>Pellegrino</i>	<i>Donatide</i>	<i>Camballo</i>
		<i>Ranger Rose</i> po <i>Thermally</i>	<i>True Blue</i> po <i>Oxford</i>
		<i>Selection</i> po <i>Hampson</i>	
		<i>Melton</i>	

Pedigree *Oszczepa* w czasach obecnych trąci nieco myszką, gdyż *Salisbury*, *Melton*, *Pellegrino* odeszły na dalszy plan w dzisiejszych rodowodach, zaś *Bend Or* występuje już jako pra-pradziadek (*Bend Or* — *Bona Vista* — *Cyllene* — *Polymelus* — *Phalaris*). W każdym razie złym nie jest, chociaż brakuje mu całkowicie tak rozpowszechnionej dzisiaj krwi *Galopin'a*, dalej krwi *Isonomy* — *Hermit'a*. Podstawą natomiast rodowodu jest — *Stockwell*

Rozpatrzmy obecnie rodowody najlepszego przychowku *Oszczepa*:

Boruta pochodzi od *Hekaty* c *Carlton'a* (dużo krwi *Voltigeur* — *Vedette'a* (ojca *Galopin'a*)) i klaczy po *Friar's Balsam* (po *Hermit*).

Egmont pochodzi od *Roli Poi* II c *Petros'a* (wnuk *Galopin'a*) i klaczy *Roli Poli* po *Zsupan* (wnuk *Hermit'a*).

Eskorta II jest córką *Bourgogne* po *Salpêtre* (wnuku *Galopin'a*) i klaczy *Brilliant* po *Santry*

s. Gallinule (*Isonomy* + *Hermit*) i po córce Ladas'a s. *Hampton'a*.

Fabiola jest córką klaczy Różga po Fils du Vent (dużo *Galopin'a* + *Hampton* i *Bend Or* w linii męskiej) i Jaszczurka po Carlton (dużo *Voltigeur*—*Vedette'a* — ojca *Galopin'a*) i Dzuma po Ruler (s. *Isonomy*) i Cross Patty (matka *Oszczepa*) po *Bend Or*.

Powyższe przykłady najlepszego przychówku *Oszczepa* potwierdzają całkowicie nasze dane teoretyczne i wskazują jasno, iż *Oszczep* czułym jest nadzwyczaj na obecność w klaczach brakującej mu krwi: *Galopin'a*, *Hermit'a* i *Isonomy'ego*, wdzięcznym za powtórzenie prądów *Hampton'a* oraz *Bend Or'a*. Z tego względu córki jego znalazłyby odpowiedniego partnera w Villarsie np., który posiada w obfitości krew *Isonomy*—*Hermit*, mocne prądy krwi *Galopin*—*Vedette'a* i silnie zaakcentowanego *Bend Or'a*. Do samego zaś *Oszczepa* nadają się klacze bogate krwią *Isonomy*—*Hermit* oraz o bliskim, silnym dopływie krwi *Galopin'a*, więc wnuczki *St. Simona*, *Gaillard'a* i t. p.

Przy obecności powyższych warunków krew *Bend Or'a*, powtórzona w partnerkach, również zaszkodzić nie może.

Po śmierci *Mości Księcia* w roku ubiegłym — ostatni klasowy syn z rodu męskiego *Sac a-papier'ów*, dziś 17-letni *Oszczep*, zwraca się do hodowców polskich z gorącym apelem, aby przez te kilka lat życia, które mu jeszcze pozostały, raczyli posiłkować się jego usługami jaknajszerszej, aby mu dali jaknajwięcej szans utrwalenia swego znakomitego dla polskiej ziemi rodu, aby nie dali zgasnąć (bezpomnie) wspaniałej tradycji wielkiego naszego *chef de race Sac a-papier'a*, a być może uda się komu przedłużyć świetność tego rodu o jedno narazie ogniwo, ogniwo męskie i zapisać swe imię w historii polskiego turfu!

Omówiwszy rezultaty działalności stadnej bardziej znanych ogierów na mocy ostatniej statystyki, rzucmy obecnie okiem na tabelę reproduktorów, umieszczoną w Nr. 1-ym 1929 r. „*Hodowli*“, gdyż nastęrcza ona wiele ciekawych wniosków:

1) Na 360 klaczy w Polsce — 62 ogiery to sławczo za dużo; obserwujemy u nas to samo zjawisko (w silniejszym stopniu), co w Niemczech: nadprodukcja ogierów; na 5½ klaczy wypada jeden ogier, gdy powinien wypadać jeden na 20—40 klaczy. Jeden — ale dobry!

Rezultatem tej obfitości jest fakt, iż w r. 1926 i 1927 tylko dwa ogiery były wyzyskane należycie i odchowywały:

Manton 40 względnie 36 klaczy.

Fils du Vent 36 względnie 27 klaczy.

Tak dobre ogiery, jak: *Illuminator* pokrył w r. 26 zaledwie 9 klaczy, *Parachute* 9 (26 r.) i 11 (27 r.) klaczy, *Mości Książę* 8 i 9 klaczy, *Harlekin* 6 i 4 (!) klacze, *Bankar oesce* 5 i 4 (!) klacze, *Oszczep* 5 i 7 klaczy, *Kings Idler* 4 (!) w 26 r. klacze, *Alaric Victor* całe 3 i 0 (w r. 27) klaczy (!), *Kentish Cob* jedną jedyną i aż 2 klacze, *Schalk* — 0 (!) i 3 klacze, *Bafor* — 1 klacz! Oczywiście mowa jest tylko o klaczach pełnej krwi. Obecnie mamy jeszcze o kilka reproduktorów więcej. Jeżeli będziemy dbać o to, aby np. *Villars*, *Mah Jong*, *Fils*, *Illuminator* i powiedzmy *Harlekin*, t. zn. pięć ogierów miały pełny komplet, czyli plus minus po 40 klaczy = 200 klaczy, na pozostałe 60 reproduktorów pozostanie aż 160 klaczy, 24 na ogiera.

Nie za dużo!

Nauka ztąd płynie taka, iż ogierów więcej „sprowadzać nie ma potrzeby“ i nawet nie należy (chyba first class), gdyż i te, u nas się znajdujące, nie mogą być wyzyskane, lecz należy sprowadzać klacze i jeszcze raz klacze!

2) Poniżej przytaczamy tabelkę płodności za r. 1926 dla naszych bardziej znanych reproduktorów (o ile zbyt mała liczba odchowanych klaczy — poniżej 10-u nie uniemożliwiła nam wyprowadzenie odpowiednich wniosków):

Rok 1926

Wiek ogiera w r. pokrycia	Nazwa ogiera	odchowal klaczy	pozostałe jalowych	% (obowies)
9	Manton	40	4	90
20	Fils du Vent	36	10	72
10	Coriolanus	16	6	62
9	Harrier	15	5	66
9	Balthazar	14	3	78
8	Ballyheron	13	2	84
9	Harsona	13	4	69
9	Wily Attorney	11	1	91
14	Albula	10	5	50
15	Bob	10	6	40
19	Carabas	10	4	60

Widzimy więc bardzo dobry % płodności u *Mantona* i *Wily Attorney'a* przedewszystkiem, dalej u starego *Fils du Vent'a*. Oczywiście dane te mają znaczenie jedynie orientacyjne, gdyż 1) obejmują tylko jeden rok, 2) liczba klaczy, pokrytych (a więc podstawa do statystyki) jest zbyt mała. Dla porównania podajemy niemiecką tabelkę za tenże okres czasu

* Oczywiście do pełnej krwi.

Niemcy 1926 r.
(umieszczone są bardziej znane ogiery)

Wiek ogiera w latach	Nazwa ogiera	odchowca klatce	zrebność
8	Wallenstein	21	95,2
5	Augias	18	94,4
22	Fels	10	90,0
19	Fevor	25	88,0
11	Pergolese	22	86,6
18	Nuage	21	85,7
10	Prunus	14	78,5
11	Landgraf	10	70,0
20	Dark Ronald	10	50,0
10	Traum	13	38,5

Chcielibyśmy obecnie poświęcić kilka słów reproduktorom, które dotychczas nie zostały omówione w naszym artykule, zasługują jednak na wzmiankę z tych czy innych powodów.

A więc, mówiąc o Oszczepie, wspomnieliśmy o potrzebie kultuwowania i wyhodowania miejscowych linii męskich. Nie możemy więc obecnie pominąć milczeniem

W I T E Z I A

syna Mości Książki, który posiada dobry rodowód i dla którego Fergana w roku bieżącym wywalczyła niejako prawo obywatelstwa.

Fergana wzmacnia najlepszą krew Witezia, t. j. Galopina, Hampton'a i Hermit'a i uzupełnia brak Isonomy'ego (natomiast nie uzupełnia brakującego Bend Or'a):

Fergana	Witez	Mości Książki Hekata
	Bourgogne	Saltpêtre Brillante

Sam Witez jest połączeniem córki Carltona z wnukiem Carltona, ten ostatni zaś, jak wiadomo reprezentował w obfitości krew Voltigeur - Vedette'a.

Mimo to, Witez nie jest w typie ciemno-gniazdych Vedette'ów, lecz kasztanem, co mógł wziąć od Stockwell'a bądź Hermit'a.

Do ogierów, związanych silnie z naszą krajową hodowlą należy zaliczyć dalej gniadego

B O B A

po francuskim derbiście siwym ogierze Palmiste, który długie lata pokrywał w Janowie oraz prawnuczce klaczy Blonde ur. 1880 r i importowanej z Francji przez Jana Reszkiego do Polski, gdzie położyła wybitne zasługi dla naszej hodowli.

O aklimatyzację więc tego ogiera nie potrzebujemy się troszczyć... Jest on wnukiem Le Sancy'ego, więc z linii męskiej dość modnej dzisiaj, aczkolwiek modnej przez drugiego syna Le Sancy'ego — Le Samaritain'a który stworzył nowy ród męski w Anglii (The Tetrarch — Tetratema i Stefan the Great) i we Francji (Isard II—Filibert de Savoie)

Jednak wszyscy wyżej wymienieni przedstawiciele rodu Le Sancy'ego byli podobnie, jak i on sam, maści siwej...

Teoretycznie rzecz biorąc Bob winien dawać doskonałe klacze stadne.

Ogierowi temu brakuje przede wszystkim prądów krwi Bend Or'a oraz Hampton'a, która to krew winna być reprezentowaną w jego partnerkach. Np.:

Belgia (m. Dzi- ryta)	} Bachelors Double Queen Helena -Laveno Bend Or	(Tredennia	(Kendal—Bend Or
		c. Le Noir	c. Hermit'a
		Isonomy	

Tendencje do szybkości przekazują ogiery z rodu Le Sancy'ego często, lecz spotegowana takowa została przez podwójny dopływ krwi Bend Or'a u Belgji

Natomiast brak w bliższych pokoleniach przesycaenia krwią Galopin—Hampton'a spowodował brak staminy...

A L B U L A.

Mówiąc o Albuli mamy zawsze na myśli, iż pochodzi on ze znakomitego dziś rodu męskiego

} (Bzbia c Carlton'a	} wnučka Hampton'a	} (Carlton (dużo Voltigeur—Vedette a o. Galopin'a)	} (Mamorra — s. Hermit'a	} (S. Saxon — Galopin'a	} (Billie po Ocean Ware	} (Santry — Galbulie	} (męszka Hampton'a

Barcardalino'ów, aczkolwiek ród ten odznaczył się przez inne zupełnie odgałęzienie, mianowicie: Hurry On—Marcovil—Marco—Barcardine.

Próby zaś wskrzeszenia tego sławnego niegdys rodu przez Winkfield's Pride'a — spaliły na panewce (patrz np. Quo Vadis zwycięzca Grand Prix).

Ojciec Albuli Lorlot ma to wspólne z ojcem Hurry On'a Marcovil'em, iż jest również silnie nbreed'owany na Hermit'a.

Sam Albuli posiada prądy krwi Galopin'a, Hampton'a, Isonomy'ego oraz Hermit'a (ostatniego nawet dwa), brak mu jedynie krwi Bend Or'a.

Dając Atinę, oraz Ma Jalusie, zdobył sobie u nas prawo obywatelstwa.

Atina jest córką Tarporeley'a (wnuka Galopin'a) i klaczy po Bread Knife i c. Rosicrutian'a.

Ma Jalousie pochodzi od Molly Clarke c. St. Angelo (po Clairvaux lub Galopin) i Lady Peggy po Hermit i c. King Tom'a.

W obu wypadkach widzimy powtórzenie krwi Galopin'a: brak krwi Bend Or'a natomiast nie zo-

stał uzupełniony i tu leży wdzięczne pole dla hodowców na przyszłość.

Coraz mocniej wyłania się w ciągu naszej pracy świadomość, jak bardzo nasza hodowla wprost ląknie krwi Bend Or'a..

W następnym szkicu omówimy w krótkości szanse pozostałych ogierów (D c. n.)

Pierwsze zimowe zawody konne w Zakopanem.

W dniu 17 lutego przy bardzo licznym udziale publiczności odbyły się pierwsze zimowe zawody konne w Zakopanem, które się najzupełniej udały. Teren zawodów był odpowiednio przygotowany na Równi Krupowej. Obszerna trybuna dla publiczności była ubrana zielenią i flagami. Na torze ustawiono 12 przeszkód wysokości 1 m. 10 cm i szerokości do 2½ metra. Naprzeciw trybun dla publiczności po drugiej stronie była postawiona trybuna dla sędziów, w skład których wchodzili: jen. Linda, płk. rez. 15 p. u. Poten, poseł M. Dąbrowski, marsz. pow. J. Uznański, oraz z każdego pułku szef, który miał prawo głosu w jury. Gospodarzem toru był por. rez. Gajkowski.

W zawodach brali udział z 3 p. u. w Tarnowskich Górach rtm. Szepietowski, ppor. Łuszczewski z 5 p. strzel. konnych Tarnów, por. Dębski, por. Spylak, por. Szydek, z 5-go dyonu art kon (Kraków), por. Biliński, por. Jędrzejowski, por. Zajaczkowski, z 6 p. a. p. (Kraków), por. Cisowski, por. Turaszwilli, por. Boski, z 8 p. uł. (Kraków), rtm. Rostowski, por. Skowroński, por. Tetmajer, por. Szawłowski, z 16 p. uł. por. Kałużński, por. Sobański, ppor. Pohorecki, z 20 p. uł. z Rzeszowa por. Szumski, por. Kowalski, z 7 p. strzel. kon. (Poznań) por. Nejnert, z 2 p. szwol. (Starogard) ppłk. sztabu gen. Prąglowski

Zawody rozpoczęła defilada jeźdźców przy marszu orkiestry 20 p. uł.

Pierwszy odbył się konkurs otwarcia „Ilustrowanego Kuryera Codziennego” o nagrodę honorową i nagrodę 1.000 zł ufundowane przez pos. Marjaną Dąbrowskiego.

„Parcours”, w którym brało udział 50 koni i 22 jeźdźców, doprowadzono mniej więcej do połowy, poczem w czasie przerwy odbył się pokaz skikjöring, t. j. jazdy konno, przyczem na linie ciągniony jest narciarz. Do pokazu stanęło trzech jeźdźców. pierwszy przybył por. Sobański na koniu p. Żeleńskiej z narciarzem Adrzejem Krzeptowskim 1, 2) podpor. Pohorecki na koniu p. Żeleńskiej z narciarzem Wolskim. Por. Kowalski, którego koń był w najlepszej kondycji, musiał się wycofać z powodu odpadnięcia narciarza.

Następnie odbyła się druga część konkursu, który ukończyło 13 jeźdźców bez punktów karnych. Ci ostatecznie stanęli do końcowej rozgrywki przy podwyższeniu przeszkód o 10 cm.

W ostatnim wyniku zajęli miejsca: 1) por. Szumski z 20 p. uł. na „Owocu” w czasie 1'24 min., 2) por. Kałużński z 14 p. uł. na „Nidzie” 1.24.50, 3) ppłk Prąglowski z 2 p. szwol. na „Lezginie”, 2 punkty karne, 1.19.50, 4) por. Skowroński z 9 p. uł. na „Nirwanie”, 4 punkt. karne 1.14 min., 5) por. Szumski na „Nawrocie”, 4 p. karne 1.17 min., 6) por. Najnert na „Mości Panie”, 4 p. kar. 1.18 min., 7) ppor. Pohorecki z 14 p. uł. na „Indjanie”, 4 p. karne, 1.22 min., 8) por. Tetmajer na „Migdzie” 4 p. kar. 1.23.50 min.

Warunki były dość ciężkie. Konie zarywały się przed przeszkodami 10—15 cm wskutek zbyt grząskiego śniegu. Naogół konie były w bardzo dobrej formie i skakały dobrze.

W pierwszej części „parcours” najlepszy czas 1.22 min. uzyskał por. Skowroński z 8 p. uł., w drugiej części 1.14 min. por. Skowroński.

Po zakończeniu rozgrywek pos. Marjan Dąbrowski osobiście dokonał dekoracji wszystkich ośmiu oznaczonych jeźdźców, przypinając koniom honorowe wstęgi.

W dniu drugim 18 b. m. odbył się konkurs „Zakopanego” o nagrodę 2.000 zł. i nagrodę honorową. W „parcours” brało udział 36 jeźdźców, mając do pokonania 14 przeszkód w wysokości 1.10 m., szerokości 3 m. Przeszkody były takie same, jak w dniu otwarcia, tylko wyższe o 10 cm., a zatem warunki były cięższe. Teren dość trudny, śnieg miękki i dlatego konie przed przeszkodami zapadały się, robiąc dość dużo punktów karnych, tak, że do rozgrywki na szybkość stanęło tylko 6 koni. W rozgrywce ustawionych zostało 7 przeszkód o podwyższonej wysokości t. j. do 120 centymetrów

Pierwsze miejsce w rozgrywce zajmuje ppor. Pohorecki na koniu „Farsa” 54 sek. punkt. karne. 0., drugie por. Łuszczewski na koniu „Lancet” 51½ sek. 8 p. k., trzecie miejsce por. Najnert na koniu „Mości Pan” 58 sek. p. k. 13%, czwarte por. Biliń-

Zdobywca pucharu Zakopiańskiego por. XIV p. Ulenów Jazłowieckich Pohorecki w skoku na koniu Ideal.

ski na koniu „Faworytka” 55 sek. 14 p. k., piąte miejsce por. Farenstein na koniu „Kunerol” 50½ sek., 16 p. kar., szóste por. Tetmajer na koniu „Migdał”, który jednakże podczas rozgrywki na skutek punktów karnych wycofał się z zawodów.

Po rozgrywce nastąpiła dekoracja koni wstęgami honorowymi, której dokonał burmistrz Zakopanego p. Leopold Winnicki. Oprócz zwycięzców w rozgrywce wstęgami honorowymi udekorowane zostały konie, mające najlepsze miejsce w „parcours”, a mianowicie koń „Nirwana” por. Skowrońskiego i koń „Jędrza”, również por. Skowrońskiego. Czas pierwszego konia 1.40 min., 2 p. k., czas drugiego 1.52 min. 2 p. k. Następnie udekorowany został koń „Florek” por. Bilińskiego, czas 1.51 min.

Następnie odbyły się popisy skikjöringowe, mianowicie półtora okrążenia toru długości 1,100 m., do którego stanęło 3 jeźdźców z narciarzami. — Pierwszy przybywa por. Turaszwilli na koniu „Mentecaptus”, narciarz Wolski, drugi rtm. Tyrczyn na koniu „Order”, narciarz por. Gerlicz, trzeci por. Skowroński na koniu „Liwerant”, narciarz Żeleński.

W drugiej części zawodów odbył się bardzo ciekawy konkurs parami, wielce emocjonujący o nagrodę 500 zł. i nagrodę honorową. Jeźdźcy mieli do przebycia 12 przeszkód w wysokości około 1 m., szer. ok. 2½ m.

W pierwszej parze zwyciężają por. Najnert na „Mości Panie” i por. Kalusowski na „Nidzie” — bez żadnych punktów karnych w czasie 1'51 min., kończąc parcours wśród gromkich oklasków publiczności. Drugie miejsce (rozlosowane) zajmuje por. Jędrzejowski na koniu „Incognito” i por. Biliński na koniu „Florek”. Mają oni 2 p. k., przebywając dystans w czasie 1'56 min. Trzecie miejsce zajmuje por. Biliński na koniu „Lord” i por.

Zajączkowski na koniu „Miecz”, mając dwa p. k. w czasie 1.43 i pół min. Czwarte miejsce por. Biliński na „Faworycie” i por. Turaszwilli na „Jazzie” 1 m. 61 s. 2 p. karne. Piąte miejsce Dębski na „Markizie” i por. Szpyrylak na „Ordynacie” 2 m. 17 s. 18 i pół p. karne.

Następnie brali udział jen. Knollowa na koniu „Maraton” wraz por. Szumskim na koniu „Owoc”, po wzięciu szeregu przeszkód koń jen. Knollowej odmówił skoku przed przeszkodą, wobec czego para ta wycofała się. Po skończonych rozgrywkach odbyła się dekoracja wstęgami honorowymi, której dokonał zastępca starosty nowotarskiego dr. Wnek.

W trzecim dniu zawodów dnia 20 b. m. odbył się w pierwszej części konkurs ciężki o nagrodę 2,000 zł.

Do konkursu zgłoszono 42 konie, a wzięło udział 33. Oznaczono czas maksymalny 2.15 min do przebycia 18 przeszkód w wysokości 1.20 m., szerokości około 3 m. Warunki konkursu ciężkie, teren zawodów w powodu przemarznięcia twardszy, a zatem nawierzchnia lepsza, aniżeli w poprzednich dniach. „Parcours” ukończyło 5 jeźdźców z 6 punktami karnymi. W rozgrywce oznaczono czas maksymalny 50 sek i 7 przeszkód, które powiększono o 10 cm., czyli do wysokości 1.30 m.

Wyniki rozgrywki następujące: pierwszą nagrodę uzyskał i zwycięzcą konkursu został por. Szumski z 20 p. ul. na koniu „Nawrot”, 41 sek., 6 p. pkt. karnych. Drugie miejsce zdobył por. Łuszczewski na koniu „Lancet” 46 i pół sek., 6 p. karnych, trzeci por. Biliński na „Faworytce”, 51 sek. 6 pkt. karnych; czwarte por. Biliński na „Faworytce”, 51 sek., 6 pkt. karnych; czwarte por. Biliński na „Lordzie” 40 i pół sek., 2 pkt. karne; piąte ppor. Pohorecki na „Ideale” 49 sek. 6 pkt. karnych.

W przełwie odbył się wyścig skikjöringu, w którym wzięło udział dwóch jeźdźców i dwóch narciarzy, przy jednym i pół okrążeniu toru, długo-

Por. XIV p. Ul. Jazłowieckich Sobąński w skoku na Kirasierze.

ści 1,100 m. — Pierwszy przybywa narciarz Krzeptowski z koniem „Order”, rtm. Turczyn. drugi narciarz Wolski za jeźdźcem por. Szyrlakiem.

W drugiej części odbył się konkurs Małopolskiego Klubu Jazdy o nagrodę 8 tysięcy zł. Warunki zawodów jeszcze cięższe, jak poprzednie z przeszkodami na 1,30 m., wysokości i szerokości około 3 i pół m. z 17 przeszkodami przy czasie maksymalnym 2 min. 30 sek. W konkursie tym wzięły udział 22 konie. Najlepsze miejsce uzyskał w nim por. Biliński na „Faworycie” w czasie 2 min. 19 sek. z 4 pkt. karnymi. Drugą, trzecią i czwartą nagrodę podzielnili w równych częściach między sobą jeźdźcy, mający po 6 pkt. karnych: ppłk. Pragłowski na koniu „Luszer”, por. Neinert na „Ładzie”, por. Szumski na „Niemnie”, a piątą nagrodę rozdzielili między sobą jeźdźcy mający 8 pkt. karnych: por. Biliński na „Lordzie”, por. Biliński na koniu „Florek”, por. Skowronski na „Rumie”, a następnie jeźdźcy mający po 10 pkt. karnych: por. Pohorecki i por. Zajączkowski, otrzymali wstęgi honorowe. Dekoracji dokonał płk. Potten.

Dnia 20 b. m. odbył się czwarty i ostatni dzień pierwszych zimowych zawodów konnych w Zakopanem. Z powodu silnego mrozu udział publiczności był mniejszy, zato tor był znacznie lepszy aniżeli w dniach poprzednich.

Konkurs rozpoczął się o godz. 11 konkursem potęgi skoku o 1000 zł. i nagrodę honorową ufundowaną przez marszałka powiatu Jerzego Uznańskiego. Do konkursu tego o ciężkich warunkach (6 przeszkód o 1,30 m. wysokości i 4 m. szerokości przy maksymalnym czasie 1 min. 25 sek.) stanęło 22 konie. Bieg ukończyło bez punktów karnych 8 koni, a wycofane zostały w czasie rozgrywki 3 konie. W rozrywce przy podwyższeniu przeszkód do wysokości 1 m. 40 cm. pierwsze miejsce uzyskał w czasie 1 m. 3/8 sek. bez punktów karnych

Por. XIV p. ul. Jazłowieckich E. Sobieński na kl. Whipperle p. Zeleńskiej. zwycięzca wyścigu ski-ski-kjöring z narciarz. Krzeptowskim.

Właścicielka kl. Whipperle p. Zeleńska oprowadza po zwycięstwie swoją kliszę.

por. Szumski z 29 p. ul. na koniu „Nawrot”. Drugą nagrodę zdobył ppłk. Pragłowski z 2 p. szwoleżerów na koniu „Lesbin” w 1 m. 20 sek. przy dwóch punktach karnych. Trzecią i czwartą nagrodę w równych częściach do podziału wzięli, ze względu na równą ilość punktów karnych (po 4) por. Farenstein na „Niemnie” i por. Neinert na koniu „Mości Panie”. Wstęgi zdobyli por. Neinert na „Ładzie” i por. Biliński na koniu „Lord”, pierwszy z 6, a drugi z 8 punktami karnymi. Dekoracji zwyciężycieli koni dokonał fundator marszałek powiatu Uznański.

Następnie odbył się wyścig skikjöringu, do którego stanęły dwie pary: narciarz Andrzej Krzeptowski za jeźdźcem Gerliczem na „Ordezie” i narciarz Paudyn za jeźdźcem por. Turaszwilli na koniu „Mentecaptus”. W drugiej parze narciarz Karol Szostak za jeźdźcem por. Szydkiem na koniu „Ordynat” i narciarz Koprowski za jeźdźcem por. Szawłowskim na koniu „Mama”. Pierwsza para wyścigu nie dokończyła, gdyż zaraz na pierwszym skręcie po wystartowaniu por. Gerlicz, z powodu niedociągniętego poprzęgu u siodła spadł z konia, doznając lekkich kontuzji. W drugiej parze pierwsze miejsce zdoława narciarz Szostak z por. Szydkiem w czasie 1 min. 23 sek., drugie miejsce narciarz Koprowski z por. Szawłowskim w czasie 1 min. 27 sek. Trasa wynosiła około 1,100 metrów.

Do konkursu pocieszenia przy 15 przeszkodach 1 mtr. 20 cm. wysokich do 3 metrów długości i maksymalnym czasie 2 min. stanęło 24 konie, które w poprzednich konkursach nie uzyskały ani pierwszej, ani drugiej nagrody. Pierwszą nagrodę zdobył por. Zajączkowski na „Mieczu” w czasie 1 min. 39 sek. bez punktów karnych, drugą por. Dęb

ski na „Markizie” w czasie 1 min 55 sek i przy 4 pkt karnych. Trzecią por. Łuszczewski na koniu „Matador” w czasie 2 min. 5 sek. przy 5½ pkt. karnych, czwartą do równego podziału otrzymało 3 jeźdźców, mających po 6 pkt karnych, a to por. Szumski na koniu „Owoc”, por Skowroński na „Rumie” i na koniu „Liwerant”. Dekoracji zwyciężskich koni dokonał komisarz rządu dla uzdrowiska Zakopne ppłk. Piątkiewicz.

Trzeba wyrazić uznanie Małopolskiemu Towarzystwu Zachęty do hodowli Koni za urządzenie pierwszy raz tego rodzaju w Polsce, imprezy w w okresie zimowym, która nie mało przyczyniła się do podniesienia sportu konnego w niezwykłych warunkach, będąc oprócz tego pierwszorzędną atrakcją.

Natęcz.

K r o n i k a.

K r a j o w a.

Konne imprezy sportowe podczas Powsz. Wystawy Krajowej w Poznaniu.

Jedną z niemałych atrakcyj podczas Powszechnej Wystawy Krajowej będą liczne konne imprezy sportowe, zorganizowane staraniem Wielkopolskiego Towarzystwa Wyścigów Konnych i Wielkopolskiego Klubu Jazdy Konnej, na torze wyścigowym na Ławicy oraz na hippodromie na Błoniach Grunwaldzkich, położonych w bezpośredniej bliskości Wystawy.

Kalendarz sportowy Wystawy przewiduje 15 dni wyścigów konnych różnego rodzaju (biegi płaskie, z płotami, steeple-chase), 18 dni konkursów hippicznych, w tej liczbie 7 dni konkursów międzynarodowych i prawdopodobnie 4 dni zawodów o mistrzostwo armji; 7 dni turniejów wojskowych oraz 40 dni gry w polo, w czem 7 dni gier międzynarodowych, prócz tego dwa dni prób koni do polo razem 80 dni konnych imprez sportowych, z czego 22 dni na torze wyścigowym na Ławicy i 66 dni na hippodromie.

Imprezy te są rozmieszczone w czasie w ten sposób, że nie kolidują z innymi rodzajami sportu, zaś poszczególne większe meetingi (zjazdy) w danej gałęzi sportu konnego nie przeszkadzają sobie nawzajem.

Główniejszymi meetingami konnymi podczas P.W.K. będą: Wyścigi — od 26 maja do 22 czerwca i od 19 do 29 września Międzynarodowe konkursy hippiczne od — od 17 do 27 maja. Mistrzostwo konne armji — prawdopodobnie od 22 do 26 lipca; Międzynarodowy tydzień gry w polo — od 15 do 21 lipca. Polopony schow — 25 lipca i 22 września. Licytacje koni do polo — 27 lipca i 27 września

Gwóździami sezonu będą z jednej strony międzynarodowe konkursy hippiczne, z drugiej między-

narodowy tydzień gry w polo, w którym już zgłosiła swój udział, wspaniała jako materiał koński i bardzo duża liczebnie stajnia Alfreda hr. Potockiego z Łańcuta. Wielkopolska stawia do udziału w tych zawodach też kilka zespołów, m. in.: zespoły pułkowe 15 p. uł. i 17 p. uł., zespół klubowy Wkp. Klubu Jazdy Konnej i zespół na arabski, chowu Fr. hr. Kwileckiego z Dobrowoja.

Spółka Lubelska.

Zorganizowana w Lubelskiem w roku 1927 Stajnia Spółki Lubelskiej, została z początkiem roku bieżącego rozwiązana. Z koni stajni spółkowej przeszły na własność swego hodowcy p. Zbigniewa Rojowskiego, klacze „Wetsera” i „Pusztą”; klacze „Atlanta” i „Hegemonja” przeszły na własność p. Józefa Skolimowskiego, u którego również pozostały na procentach na sezon bieżący wyżej wymienione „Atlanta” i „Pusztą”. Tym sposobem stajnia treningowa p. Józefa Skolimowskiego składa się z następujących koni:

- 6-letnia kl. kaszt. Atlanta hod. A. ks. Czartoryskiego, po Kentish Cob i Lexavis;
- 6-letnia kl. gn. Umykaj Polmoodie, hod. A. Olszowskiego, po Huszar II i Polmoodie, V. w.-półkr.
- 4-letnia kl. sk.-gn. Pusztą, hod. Zb. Rojowskiego, po Pocker i Bogdany ½-krwi.
- 3-letni og. gn. Naiwny, hod. — i J. Skolimowskich po Ritter i M-me Loulon ¼-krwi.
- 3-letni og. gn. Pajac, hod. A. Radomyskiego po Horoskop i Elipsa.

Stajnia treningowa rtm. Kapiszewskiego.

1. 7 l. kl. gn. Bianca (Carabas i Bodrog)
2. 6 l. og. gn. Monte Catini (Centich Cob i Montana).
3. 4. og. gn. Pex Ball (Baltazar i Pexi).
4. 4. l. og. gn. Moorvind (Jcy Vind i Mur)

Płk M. Butkiewicz nabył od hodowcy W. Szcypiorskiego z Zawieprzyc, klaczkę gniadą lat

2 Małą Rybkę, po ogierze Rockroi s. Prince Palatina i Mathilda II.

Teorbana, ogiera gniadego lat 13 (Fils du Vent i Lira) st. W. Ks. Lubomirskiego, nabył od p. Władysława Halickiego p. Henryk Baczyński na reproduktora do swęgu stada pół-krwii w Lisicach. Po Teorbaniu biegał pożyteczny ogier Dunajec

Idylla, kl. kaszt. I 2 (Mości Książę i Rusałka) rodzona siostra Elmy II i Figaro a pół s. Demona, padła na zolzy w stajni A. hr. Morstina. Klacz zapowiadała się b. dobrze, jest to więc b. duża strata dla stajni

Eunice, kl. kaszt. I 4 (Manton i Ewa) którą ze stada Ktery-Szepietów jesienią nabył p. Marjan Kiełczewski z Wysokiego Mazowieckiego, padła z przeziębienia u nowo-nabywcy.

Żokiej Fomienko podpisał kontrakt na drugie jazdy ze stajnią Ktery-Szepietów.

Wiadomości ze Stad.

W Państwowej Stadninie w Koziennicach.

- 21.I. Draga, urodziła kl. kaszt. po Fils du Vent (typ Stockwell).
- 26.I. Nuit de Mai ur. og. kaszt. po og. Fils du Vent (typ Wildfowler) Rataplan W. hr. Zamoyckiego.
- 28.I. Aragwa ur. kl. gn. po og. Villars (typ Aboyeur).
- 28.I. Dryada ur. og. gn. po og. Villars (typ Villars Isonomy).
- 30.I. Simplicité ur. og. gn. po og. Villars (typ Villars, Sunstar).
- 31.I. Fama ur. og. kaszt. po og. Ballyheron (typ Enthusiast) H. Wojtowiczowej.
- 2.II. M-me de Pompadour ur. kl. kaszt. po og. Lotos (typ prawdop. Fiera Morena) Cz. Hlincez.
- 6.II. Weltesche ur. og. kaszt. po og. Mości Książę (typ George Frederick).
- 6.II. Cylieja ur. og. gn. po og. Mości Książę (typ Hampton + Melbourne).
- 7.II. Lotosblume ur. kl. gn. po og. Villars (typ Ladas + Isonomy może) J. Laszkiewicza.
- 8.II. Belgja ur. og. gn. po og. Villars (typ Lord Clifden + Isonomy może) K. Dzierzbickiego.
- 11.II. Celja ur. og. gn. po og. Villars (typ Sunstar) W. bar. Heydla.
- 13.II. Rara Avis ur. kl. kaszt. po og. Mości Książę (typ Mości Książę) A. hr. Morstina.
- 14.II. Lanoline ur. og. gn. po og. Villars (typ pewnie See Saw, Bucamery) K. Dzierzbickiego.

- 18.II. Sevilla ur. og. gn. po og. Villars (typ Villars) F. Wężyka.
- 19.II. Canzonette ur. kl. gn. po og. Manton (typ Hampton) F. Wężyka.
- 19.II. Fryne ur. og. gn. po og. Fils du Vent (typ Morgan, Springfield) A. margr. i A. hr. Wierłopiolskich.

Stado Leszno.

- 12.II. Antinea ur. og. gn. po og. King's Idler.
- 21.II. Alpha ur. kl. gn. po og. King's Idler.
- 25.II. Fiora ur. og. gn. po og. Villars.

Stado Golejewko.

- 16.II. Rosenmaid ur. kl. gn. po og. Harlekin.
- W tymże stadzie **Michał Róga**.
- 14.II. Perichole ur. og. sk.-gn. po og. Alarie Victor.

Stado „Ktery-Szepietów“.

Salwa (Humbug i Sjam) urodziła klaczkę gniadą po Illuminatorze, po tymże ogierze Electra siostra Elektora urodziła ogierka kaszt

Zagraniczna.

Niemcy.

Ze statystyki niemieckiej.

Rok	1925	1926	1927	1928
Łośń torów	42	36	41	41
Dni wyścigowych	360	333	358	357
Wyścigów	2416	2269	2442	2421
Startujących koni	18752	18747	19544	18677
Wartość nagród	10442051	8882196	9137957	9839310

Anglja

Terminy głównych angielskich wyścigów w r. 1928

- 20. III. Lincolnshire-Handicap (1600 m.).
- 22. III. Grand National Steeplechase (Liverpool, 7000 m.)
- 24. IV. City and Suburban-Handicap (Epsom, 2400 m.)
- 1. V. Two Thousand Guineas (Newmarket, 1600 m.)
- 3. V. One Thousand Guineas (Newmarket, 1600 m.)
- 11. V. Great Jubilee-Handicap (Kempton Park, 2000 m.)
- 5. VI. Derby (Epsom, 2400 m.)
- 7. VI. Oaks (Epsom, 2400 m.)
- 20. VI. Ascot Gold Cup (4000 m.)
- 19. VII. Eclipse Stakes (Sandown Park, 2000 m.)
- 11. IX. St. Leger (Doncaster, 2920 m.)
- 13. IX. Doncaster Cup (3400 m.)
- 3. X. Jockey-Club-Stakes (Newmarket, 2800 m.)
- 16. X. Cesarewitch Stakes (Newmarket, 3600 m.)
- 30. X. Cambridgeshire Stakes (Newmarket, 1600 m.)
- 8. XI. Liverpool Autumn Cup (2150 m.)
- 16. XI. Derby-Cup (Derby, 2800 m.)

Wagi do handicapów:

Lincolnshire Handicap (20 marca, 1660 metr.).

6 Fohanaun	58	1 Irish Romance	45
1 Beytown	54	5 Lone Knight	45
6 Orbindos	52½	1 Musical Prince	44½
6 Playboy	52½	1 Umslopogas	44½
4 Parviz	50½	9 Spot Cash	44
7 Capture Him	50½	1 John Silver	44
4 Guards Parade	50	1 Voltero	43½
*4 St. Coerentin II	49½	7 The Undiscovered	43½
8 Harpist	49½	6 Harpagon	43
6 Portland	49	1 Miscou	43
4 Garnock	49	1 Covent Garden	42½
5 Philammon	48½	1 Talpa	41½
*4 Orosnade	48	4 County Guy	41½
6 St. Fortunat	48	4 La Chance	41½
5 Stranathro	48	4 Break of Day	41½
1 Norwest	47½	5 Yosemite	41½
5 Songe	47½	4 Scintillation	41½
4 Caballero	47½	4 Risen Star	40½
5 Caporal	46½	4 Cornwallis	40½
4 Mail First	46½	1 Auditor	40½
*1 Galopin X	46½	7 Nestorian	39½
4 Athford	46½	7 Berkeley Bridge	39
5 Tommy Atkins	46	4 True Copy	39
*4 Leopardus	46	5 Marzipan	38½
4 Grotoscur	46	1 Treasure Island	38½
*1 Aurelian	45½	6 Minnie He Ha	38
1 Elton	45½	6 Hinode	38
5* Chichester Cross	45	1 On Approval	38
1 Thackeray	45	5 Mento	38
5 Resaine	45		

Golden Rebel	11	67½	Stash	7	65½
Herbert's Choice	8	67½	Slieve Grien	8	65½
Dwarf of the Forest	12	67½	Hawker	15	65½
Knockirr	7	67½	Gay Flag III	9	64½
Lucidor	7	67½	Delarue	7	64½
Drimmond	12	67½	Denburgh	10	64½
Golden Street	12	67½	South Hill	7	64½
* Uncle Ben	8	67½	Sultan of Wicken	10	64½
Attramore	8	66½	East Africa	7	64½
Beech-martin	8	66½	Kilbrain	9	64½
Manito	6	66½	Vas y Voir II	8	64½
Maximus	9	66½	Hop On	8	64½
Richmond II	6	66½	Ballyhanwood	8	64½
Ruddyman	10	65½	Maroon Gun	7	64½
Gibus	8	65½	Soldier's Joy	11	64½

*) Oznaczone gwiazdką konie francuskie

Sprostowanie.

W N-rze 2—3 naszego pisma, w artykule „Subiektywne—objektywne” (w dopisku) wkraśli się przykry błąd: powiedziane jest tam, mianowicie, iż w Koziencich „Ruler jest w kilku kłaczach, niema natomiast zupełnie Sac-a-papier”; winno być „córka Sac-a-papier”.

W N-rze 1, na str. 2, w art. „Nasze reproduktory”, powiedziane jest, iż Mah Jong „posiada co nieco Hermit'a oraz także Isonomy'ego”, winno zaś być „półbrata Isonomy'ego”.

REDAKCJA zwraca się z prośbą do pp. hodowców, oraz sportsmenów, aby łaskawie raczyli stale informować nasze pismo o rezultatach żrebień się kłaczy, dostarczać dane o stanowaniu tychże, listy kłaczy, mających być odchowanymi, następnie zaś odchowanych przez danego ogiera (państwowego lub prywatnego), wszelkie zmiany w stadzie oraz stajni wycigowej zachodzące, jako to sprzedaż lub podnięcie konia, kupno nowego materiału, stan zdrowia, dane, dotyczące stanu treningu danego konia, podróże, zapisy skład, stajen w pewnych skupieniach wycigowych lub hodowlanych i t. p. i t. p.

Liverpool Grand National.

22.III. 1929 7250 m. Powyżej 10 Stone.

Easter Hero	lat 9	kg 294	Montaigu II	lat 6	kg 289
Sprig	12	282	Stort	8	289
Bright's Boy	10	28	Tony Lad	9	289
Koko	11	274	Newsboy	8	289
Patron Saint	6	264	Lordi	8	289
Great Span	8	264	Revil III	11	289
East Galway	10	264	Rathowen	9	289
Trump Card	11	254	Master Billie	10	266
The Coyote	8	244	Confirmation	9	269
Grakle	7	24	Easy Virtue	6	269
Beggar's End	14	234	Phosphore	6	269
Mount Etna	12	23	Le Touquet	7	269
Knight of the Wilder.	9	23	Skrus Prince	8	269
Billy Barton	11	23	Overdraft	7	268
Rosoglio	9	214	Rempant	9	268
Gregalach	7	214	D. D. B.	9	268
*Lloydie	7	214	Tipperary Tim	11	268
Low Tide	11	214	Darracq	14	268
The Ace II	7	214	Llawdodens	8	268
Maguelonne	7	214	Samode	8	268
Ardeen	12	204	Far Flight	11	268
May King	10	204	K. C. B.	7	268
Carlax	13	204	Ardoon's Pride	9	268
Ballystockart	10	204	Sandy Hook	8	267

PRENUMERATA:

Rocznie	24 zł
Półrocznie	12 zł.
Prenumeratę wnosić można do Administracji „Hodowli i Sportu”, Wiejska 13 od 5—7 wiecz.	

CENY OGŁOSZEŃ

Cała strona	120 zł.
½ strony	70 zł.
¼ strony	40 zł.
⅙ strony	25 zł.

Redakcja rękopisów nie zwraca i zastrzega sobie prawo przróbek.

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 3 popołudniu ul. Kruca 14 m. 1.

Wydawca „Hodowla i Sport”, Sp. z og. odp.

Redaktor Jan Wiczorkiewicz

Adres Redakcji i Administracji ul. Wiejska 13 telefon 124-29.

Druk. Sukc. T. Jankowskiego, Wspólna 54.

GRUDAN

Cynkowo-salicylowa maść na grude koni
Stoik zawiera 60 g. maści.

RESTITUTOL

Spirytusowy płyn dla koni, do wcierania przy
bólach reumatycznych, stłuczeniach i t. p.
Flakon zawiera około 230 g. płynu

ZOŁZOL

Proszek na zołzy u koni.
Pudełko zawiera 800 g. proszku.

PRZEMY ŁOWO-PANLOWE ZAKŁADY CHEMICZNE.
LUDWIK SPIESS i SYN, Sp. Akc.
w Warszawie

ROK ZAŁOŻENIA 1887 ZŁOTE MED. 1910 i 1912 R.

ZAKŁAD i MAGAZYN

wyrobów siodeł, przyborów
sportowych i podróżnych

Ł. LASSOTA

WARSZAWA TRĘBACKA Nr. 6.

(róg Nowo-Senatorskiej)
TEL. 299-39.

Magazyn ubiorów męskich

S. A. JANEKZEK

Warszawa, Bracka 22.

== Wytwórnia ubiorów sportowych. ==

montowany jest obecnie w kraju,
wobec czego wytworna limuzyna
kosztuje zaledwie 1,545 dolarów

Gener. Przedstaw.: „HUDSEXWAY“, Sp. z ogr. odp.,
G D A Ń S K, Reitergasse 12/15.

Poznań — Szafarkiewicz i Menzel, Wa-
ły Wazów 22; Łódź — Hugon Strobaeh,
Ewangelicka 5; Lwów — „Auto Palais“,
Jagiellońska 20; Kraków.—Inż. Bolesław
Landau, Podwale 5; Katowice Inż. S.
Hoeherman, Wita Stwosza 3; Gdańsk—
Otto Albert, Langemarkt; Białystok —
„Brosexauto“, Sienkiewicza 12.